



Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs

Sasniegumi, uzdevumi un ievērojamākie rezultāti 2012. gadā

Svarīgākie fakti no direktora gada ziņojuma

www.ecdc.europa.eu

Šajā izdevumā iekļauta neliela daļa galveno 2012. gada aktivitāšu, tomēr tas nekādā ziņā neatspoguļo visu ECDC 2012. gada veikumu.

Centra aktivitāšu pilnīgu klāstu, tā organizācijas un administrācijas struktūras un darba plānu var apskatīt gada ziņojuma nesaīsinātajā versijā.

Ieteiktā norāde: Sasniegumi, uzdevumi un ievērojamākie rezultāti 2012. gadā — Svarīgākie fakti no direktora gada ziņojuma. Stokholma: ECDC; 2013.

Stokholma, 2013. g. jūnijs

ISBN 978-92-9193-530-7

ISSN 1977-0081

doi 10.2900/97389

Kataloga numurs TQ-04-13-046-LV-N

© Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs, 2013

Visi attēli © ECDC, izņemot Olga Palma, pirmais vāks (labā puse); Valentin D., 6. lpp; Oscar Fava, 7. lpp.; CDC/Ray Butler, Janice Haney Carr, 12. lpp.

Atļauts pārpublicēt, ja sniegta atsauce uz avotu.

Bez autortiesību īpašnieka skaidras atļaujas šajā publikācijā izmantotos fotoattēlus, kas aizsargāti ar autortiesībām, nevar lietot citiem mērķiem, kā vien kopā ar šo publikāciju.



Valdes priekšsēdētājas priekšvārds

Kad 2012. gada novembrī valde mani ievēlēja par valdes priekšsēdētāju, es jutos ļoti pagodināta. Šo priekšvārdu es vēlētos sākt ar pateicību maniem kolēģiem valdē par man pausto uzticēšanos. Es arī vēlos apsveikt

Dr. Tiia Aro ar ievēlēšanu priekšsēdētājas vietnieces amatā. Ar prieku gaidu turpmākos gadus, kad kopā ar Tiia Aro, Marc Sprenger un valdes locekļiem sadarbosimies, nostiprinot un papildinot mana godājamā priekšgājēja profesora Dr. Hubert Hrabčík (valdes priekšsēdētājs 2008.–2012. gadā) sasniegumus.

Es pievienojos ECDC valdei 2008. gadā, kad mani norīkoja no Francijas un kad centrs vēl bija savā sākumstadijā. Mani, izpildot Francijas Sabiedrības veselības uzraudzības institūta (InVS) ģenerāldirektora pienākumus, kā arī mani kā valdes locekli pārsteidza ECDC nozīme, atbalstot ES un dalībvalstis, kad centrs reaģēja uz pirmo gripas pandēmiju 21. gadsimtā (2009.–2010. gadā)



Direktora ievads

Mūsu centrā 2012. gadā piedzīvojam sākumu trim lietām. Martā ECDC sāka izpildīt ES aģentūru tīkla priekšsēdētāja pienākumus. Septembrī mēs rīkojam pirmo kopīgās stratēģijas sanāksmi, kurā pulcējās centra

galvenie tehniskie partneri. Pēc tam novembrī valde uzsāka savu 2012.–2016. gada mandātu un ievēlēja vēsturē pirmo priekšsēdētāju sievieti — Dr. Françoise Weber.

Darba programmā 2012. gadam mēs noteicām masalu izskaušanu par galveno transversālo prioritāti šajā gadā. Pēc masalu gadījumu skaita pieauguma Eiropas Savienībā 2011. gadā ECDC un tā partneri nolēma pievērst lielāku nozīmi šai sabiedrības veselības problēmai. Kopš 2011. gada rudens ECDC veido ikmēneša uzraudzības pārskatus par situāciju attiecībā uz masalām Eiropas Savienībā.

ECDC 2012. gadā ieguldīja ievērojamu intelektuālo enerģiju, lai izanalizētu šķēršļus, kas varētu kavēt masalu vakcinācijas līmeņa palielināšanu Eiropas Savienībā, un noteiktu iespējas, kas varētu palīdzēt novērst šos šķēršļus. Aktivitāšu skaitā bija inovatīva „Brīvo domātāju sanāksme” aprīlī un tikšanās ar grūti sasniedzamu

un uz Šiga toksīnu producējošās *E. coli* (STEC) O104 izplatības uzliesmojumu vairākās valstīs ar centru Ziemeļvācijā 2011. gadā.

Attiecībā uz ECDC attīstības nākamo posmu 2013. gads būs izšķirošs. Valdei ir jāvienojas par stratēģisko daudzgadu programmu centra darbībai laikam no 2014. gada līdz 2020. gadam. Visticamāk, šajā periodā turpināsies budžeta ierobežojumi sabiedrības veselības nozarei visās ES valstīs. Tādēļ īpaši svarīgi ir definēt atbalstu un ES mēroga pievienoto vērtību, ko ECDC var sniegt valstu slimību profilakses un kontroles programmām.

Pārskatot šo gada ziņojumu un atceroties pārrunas valdē 2012. gadā, es esmu pārliecināta par to, ka mēs dodamies pareizajā virzienā. Ar prieku gaidu vēl veiksmīgāku 2013. gadu!

Dr. Françoise Weber
Valdes priekšsēdētāja,
2013. gada 22. februārī

iedzīvotāju grupu pārstāvjiem septembrī. Paveiktā darba rezultāts bija analīžu un iespēju kopums darbībām, ko mēs piedāvājam ES Konferencē par bērnu vakcināciju, kuru oktobrī Luksemburgā rīkoja Eiropas Komisija. Domāju, ka, veicot problēmu pamatīgu analīzi un radot labi pārdomātas rīcības iespējas, ceļš pretī masalu izskaušanai Eiropas Savienībā ir tiešām kļuvis skaidrāks.

Citu galveno notikumu skaitā 2012. gadā, pēc manām domām, bija panāktais progress, veicinot turpmāku sadarbību starp sabiedrības veselības aizsardzības laboratorijām dažādās ES valstīs, kā arī rīku izstrāde, lai palīdzētu valstīm, kas pievienosies Eiropas Savienībai, izvērtēt savu gatavību pievienoties ES slimību profilakses un kontroles sistēmai. Tomēr arī daudzi citi notikumi bija svarīgi. Es uzaicinu apskatīt brošūru un iepazīties ar galvenajiem faktiem par dažādām problēmām un slimību jautājumiem, pie kuru risināšanas mēs strādājam.

Dr. Marc Sprenger
ECDC direktors,
2013. gada 20. februārī



Kalpo sabiedrības veselības interesēm: ECDC darbinieki blakus Tomteboda galvenajai mītnei

ECDC — jo sabiedrības veselība ir nozīmīga

Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (ECDC), kas izveidots 2005. gadā un atrodas Stokholmā, Zviedrijā, ir Eiropas Savienības aģentūra, kuras pienākums ir stiprināt Eiropas aizsardzību pret infekciju slimībām. ECDC nosaka, novērtē un paziņo par esošo un no jauna radušos apdraudējumu cilvēku veselībai, ko rada infekcijas slimības, kā arī atbalsta ES dalībvalstu gatavību un reaģēšanu. Centrs sniedz zinātniskās konsultācijas ES/EEZ dalībvalstīm un ir uzticams informācijas un resursu avots visās jomās, kas saistītas ar sabiedrības veselību.

ECDC pamatbudžets 2012. gadā bija EUR 58,2 miljoni, kas ir par 2,8 % lielāks nekā 2011. gadā.

Centrā 2011. gada 31. decembrī strādāja 278 pastāvīgie darbinieki, kas nodarbojās ar pētniecību, slimību uzraudzību, slimību atklāšanu, informācijas tehnoloģijām, saziņu un pārvaldi.

Sabiedrības veselība ir mūsu atbildība

Viena no ECDC galvenajām priekšrocībām ir spēja ātri reaģēt uz infekcijas slimību mainīgo epidemioloģiju. Lai tas būtu iespējams, ECDC izmanto un uztur trīs sistēmas, un katra no tām ir svarīga konkrētai slimību kontroles jomai: EPIS (epidemioloģiskā pētniecība), TESSy (slimību uzraudzība) un EWRS (apdraudējuma noteikšana).

Epidemioloģiskās pētniecības informācijas sistēma (EPIS) ir droša interneta saziņas platforma, kas nodrošina starptautiska mēroga tehniskās informācijas un agrīno brīdinājumu apmaiņu par infekcijas slimību uzliesmojumiem. Epidemiologi un mikrobiologi, kas darbojas dažādās slimību jomās, izmanto EPIS, lai brīdinātu kolēģus citās valstīs



Apaļa galda sanāksme ECDC ārkārtas operāciju centrā

par neatliekamas nozīmes gadījumiem un lai EPIS tiešsaistes forumos dalītos ar savām zinātniskajām analizēm.

Eiropas uzraudzības sistēma (TESSy) ir īpaši elastīga datu bāzu sistēma, kurā apkopoti slimību dati. Šajā sistēmā datus par infekcijas slimībām reģistrē trīsdesmit ES/EEZ valstis. TESSy sāka izmantot 2008. gadā, un papildus ikdienas uzraudzībai tā ir aizstājusi vairākas datu apkopošanas sistēmas, kas zināmas kā „specializētie uzraudzības tīkli”, bet tagad nodrošina ekspertus ar vienotu ES uzraudzības datu tīklu.

Agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas sistēma (EWRS) ir konfidenciāla datorsistēma, kas dalībvalstīm ļauj nosūtīt brīdinājumus par veselības aizsardzības notikumiem ar iespējamu ietekmi uz ES, dalīties ar informāciju un saskaņot reaģēšanas pasākumus,

kas nepieciešami sabiedrības veselības aizsardzībai. Sistēma jau ir veiksmīgi izmantota iepriekš SARS, pandēmiskās gripas A(H1N1) un citu infekcijas slimību uzliesmojumos.

Pārskata gads

Šajā izdevumā iekļauta daļa galveno aktivitāšu 2012. gadā, taču tas nekādā ziņā neatspoguļo visu ECDC 2012. gada veikumu. Centra aktivitāšu pilnīgu klāstu, tā organizācijas un administrācijas struktūras un darba plānu var apskatīt gada ziņojuma nesaīsinātajā versijā¹.

¹ Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs. Direktora gada ziņojums — 2012. Stokholma: ECDC; 2013.

Cīņa pret mikrobu rezistenci

ECDC pirmajā liela apjoma pētījumā par veselības aprūpē iegūtu infekciju izplatību un antibakteriālo līdzekļu izmantojumu Eiropas akūtās aprūpes slimnīcās datus sniedza vairāk nekā 3000 slimnīcu.

Datu iegūšana notika laika posmā starp 2011. gada maiju un 2012. gada novembri visās ES dalībvalstīs, Islandē, Norvēģijā un Horvātijā.

Reprezentatīvās izlases, kuru veidoja 905 slimnīcas (226 829 pacientu 13 601 nodaļās), sākotnējā analīze liecināja, ka 5,9 % no uzņemtajiem pacientiem bija vismaz viena veselības aprūpē iegūta infekcija izpētes dienā un 35 % saņēma vismaz vienu pretmikrobu līdzekli.

Mikrobu rezistence un veselības aprūpē iegūtas infekcijas ir visnopietnāko veselības problēmu skaitā — gan pasaulē, gan Eiropā. ECDC lēš, ka katru gadu aptuveni četri miljoni pacientu 27 dalībvalstīs iegūst infekcijas no veselības aprūpes un šīs infekcijas nepastarpināti izraisa aptuveni 37 000 nāves gadījumu. Lielu daļu šo nāvju izraisa visbiežāk sastopamās multirezistentās baktērijas, piemēram,



Veselības aprūpē iegūtu infekciju uzraudzība: pastāvīgi informējot veselības aizsardzības pakalpojumu sniedzējus par slimību tendencēm, var labāk noteikt un novērst turpmākas infekcijas

meticilīnrezistentā *Staphylococcus aureus* (MRSA), paplašināta spektra beta-laktamāzi producējošā *Enterobacteriaceae* un multirezistentā *Pseudomonas aeruginosa*, uz kurām tieši attiecināmu nāvju skaits šobrīd sasniedz 25 000.

3 000+



1357

Invazīvās sugas ne tikai rada lielu un strauji pieaugošu apdraudējumu Eiropas vietējai bioloģiskajai daudzveidībai, bet arī var apdraudēt Eiropas iedzīvotāju veselību.

Pilotprojektā Beļģijā tika publicēti un veiksmīgi izmantoti praktiski norādījumi par invazīvo moskītu uzraudzību ES valstīs².

Kņada ap moskītiem

Madeiras sabiedrības veselības aizsardzības iestādes 2012. gada 11. novembrī ziņoja par kopējo denges drudža skaitu — 1357 gadījumiem. Denges drudzi izplata inficēti *Aedes* moskīti koduma vietā.

Tāpat kā citus gadus iepriekš 2012. gadā ECDC sniedza palīdzību uz vietas, atbalstot dalībvalstis to reaģēšanā uz uzliesmojumiem: trīs nedēļas pēc oktobra brīdinājuma par denges drudzi uz Madeiru nosūtīja misiju ar mērķi izveidot elektronisku uzraudzības sistēmu denges drudža novērošanai.

Vēl viena moskītu pārnēsāta slimība, kas uztrauca ECDC speciālistus, bija malārija: kopējā ECDC un PVO

misijā Grieķijā 2012. gada novembrī tika izvērtēti uzraudzības un kontroles pasākumi malārijai un Rietumnīlas drudzim.

ECDC arī katru nedēļu sagatavoja Rietumnīlas drudža teritoriālās izplatības kartes par cilvēku saslimšanas gadījumiem ES un tās kaimiņvalstīs (no jūnija beigām līdz novembra vidum).

² Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs. Norādījumi par invazīvo moskītu uzraudzību Eiropā. Stokholma: ECDC; 2012.



Pētniecības ģenerāldirektorāta ģenerāldirektors Robert-Jan Smits un ECDC direktors Dr. Marc Sprenger 2012. gada Eiropas antibiotiku informācijas dienas ievadpasākumā Briselē

Jau piektais gads: Eiropas antibiotiku informācijas diena

Šogad ikgadējā Eiropas antibiotiku informācijas diena notika piekto reizi, un tajā piedalījās rekordliels skaits valstu — 43.

Eiropas antibiotiku informācijas diena ir Eiropas veselības iniciatīva, ko koordinēja ECDC, lai veicinātu informētību par antibiotiku pārdomātu lietošanu. Tādējādi tiek nodrošināts atbalsts Eiropas valstīm, sniedzot instrumentu kopumu, kurā iekļauti galvenie uzdevumi un saziņas materiālu šabloni pielāgošanai un izmantošanai valstu kampaņās, ES līmeņa pasākumos un kā stratēģijas un plašsaziņas līdzekļu materiālus.

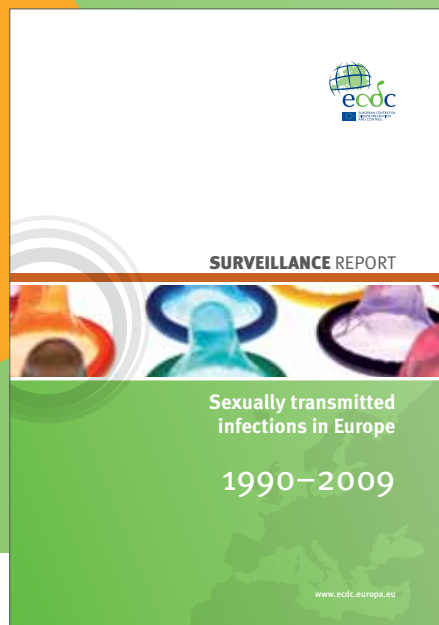
5. Eiropas antibiotiku informācijas diena piesaistīja lielu plašsaziņas līdzekļu interesi visā Eiropā. Laika

posmā starp 2012. gada 18. oktobri un 28. decembri 446 raksti (drukāti vai tiešsaistē) attiecās uz Eiropas antibiotiku informācijas dienu. Tiek lēsts, ka šos rakstus izlasīja 60 miljoni cilvēku. ECDC kampaņas TV sižeta pārraidi kanālā Euronews par antibiotiku pārdomātu lietošanu noskatījās aptuveni 9,4 miljoni eiropiešu.

43

20

Apkopotie dati: 20 gadu datu apkopojums par
seksuāli transmisīvām infekcijām



Smagais slimību slogs: seksuāli transmisīvās infekcijas

ECDC publicēja visaptverošu ziņojumu par seksuāli transmisīvām infekcijām (STI), kurā iekļauts 20 gadu datu apkopojums.

Ziņojums ar nosaukumu *Seksuāli transmisīvās infekcijas Eiropas Savienībā/Eiropas Ekonomikas zonā 1990.–2010. gadā* liecina par nevienmērīgu attiecībā uz STI aprūpi un gadījumu paziņošanu, taču tajā arī izdalītas līdzīgās tendences riska grupās, piemēram, tādās kā vīrieši, kuriem ir dzimumattiecības ar vīriešiem, jaunieši.

Eiropas gonokoku antibakteriālās uzraudzības programmas (Euro-GASP) ziņojums liecina par gonokoku samazinošos uzņēmību pret pirmā posma ārstēšanas kursu. Lai palīdzētu dalībvalstīm

kontrolēt, pārzināt un ārstēt multirezistento gonoreju, tika izveidots reaģēšanas plāns.

Novērtējot STI un HIV profilakses programmas, kas paredzētas vīriešiem, kuriem ir dzimumattiecības ar vīriešiem, redzams, ka ir maz pierādījumu attiecībā uz efektīviem pasākumiem slimības sloga samazināšanai. Tas arī uzsver problēmas, kas sastopamas, cīnoties pret inficēšanos ar STI/HIV grupā „vīriešiem, kuriem ir dzimumattiecības ar vīriešiem”.



Apsverot dažādas iespējas „Brīvo domātāju sanāksmē” par masalām 2012. gada aprīlī.

Tikai viens... vai divi dūrieni

Divas devas masalu-cūciņu-masaliņu vakcīnas nodrošina gandrīz pilnīgu aizsardzību pret masalām. Ja 95 % cilvēku būtu pilnībā imūni, tas neļautu vīrusam izplatīties.

Eiropā ir aizkavējusies masalu izskaušana, un ECDC vēlas to mainīt. Inovatīvā „Brīvo domātāju sanāksme” aprīlī pulcēja speciālistus no zinātnes, saziņas un sabiedrības veselības jomām nolūkā izstrādāt jaunas stratēģijas slimības izplatības samazināšanai.

ECDC arī apmaksāja *Euronews* veidotu dokumentālo filmu par masalām, kas paredzēta potenciālajai auditorijai vairāk nekā 20 miljonu cilvēku apjomā.

Attiecībā uz slimības uzraudzību *Eiropas masalu ikmēneša uzraudzības* izdevums palielināja savu darbības jomu, papildus jaunākajiem uzraudzības datiem par masalām iekļaujot arī datus par masaliņām.



Globalizētā un savstarpēji vienotā pasaulē rodas jauni gripas celmi

40

Jauna sezona, cita vakcīna

ECDC kopā ir publicējusi 40 numurus savam izdevumam par gripu *Nedēļas gripas uzraudzības pārskats* (Weekly Influenza Surveillance Overview, WISO).

Rietumu puslodē gripas sezona parasti ir no oktobra līdz maijam. Pirms, pēc sezonas un sezonas laikā ECDC nodrošina, lai Eiropas sabiedrības veselības aizsardzības ierēdņiem būtu visi jaunākie skaitļi par gripu: papildus nedēļas gripas uzraudzības pārskatam ECDC ir publicējusi 20 numurus izdevumam *Gripas nedēļas notikumu apskats* (Influenza Weekly Digest), kā arī 10 plašas zinātniskās publikācijas. Papildinformācija atrodama ECDC ikgadējā gripas uzraudzības pārskatā *Gripa Eiropā* (Influenza in Europe).

Izmantojot ECDC protokolu, 2012. gadā dalībvalstis norādīja uz sezonas gripas vakcīnu nepietiekamo efektivitāti.

ECDC ikmēneša vīrusu raksturojumā, kas izveidots kopā ar Cilvēku gripas Kopienas references laboratoriju tīklu (CNRL), piedāvāta jaunākā pieejamā informācija par Eiropā un pasaulē cirkulējošo vīrusu ģenētisko uzbūvi, kas ir svarīga informācijas daļa, lai izstrādātu efektīvu gripas vakcīnu.

ECDC līdzfinansēja VAESCO projektu, kas pētīja iespējamo saikni starp pandēmijas vakcīnām un vairākām ticamām blakusiedarbībām, piemēram, Gijēna-Barē sindromu. Šāda saikne netika atklāta. Tomēr ECDC apstiprināja valstu novērojumus par saikni starp gripas vakcīnu Pandemrix un narkolepsiju ar katapleksiju bērniem.

Tuberkuloze un pilsēta: cīņa pret tuberkulozi 2012. gadā

Katru gadu 24. martā tiek atzīmēta Pasaules tuberkulozes diena.

ECDC izmanto šo dienu, lai izceltu vienu īpaši steidzamu jautājumu saistībā ar tuberkulozi. Par Pasaules tuberkulozes dienas tematu 2012. gadā ECDC izvēlējās tuberkulozes kontroli pilsētā. Tika sāktas un atbalstītas vairākas aktivitātes: Barselonā, Milānā, Londonā un Roterdamā notika pasākumi „Tuberkulozes kontrole pilsētā”; ECDC un PVO Eiropas Reģionālais birojs kopīgi uzturēja Twitter tērztavu; tika izdots paziņojums un informatīvie materiāli presei; profesionāli novērtētos žurnālos tika publicēti raksti par tuberkulozes kontroli pilsētā; kā arī tika publicēti speciālistu video.

ECDC visaptverošajā uzraudzības pārskatā *Tuberkulozes uzraudzība un novērošana Eiropā 2012. gadā* pirmo reizi tika sniegts pārskats par tuberkulozes kontroles attīstību ES/EEZ.

Pēc veselības ministriju pieprasījuma ECDC un PVO Eiropas Reģionālais birojs nosūtīja speciālistu komandu uz Ungāriju un Latviju, lai pārbaudītu tuberkulozes kontroles situāciju valstī un kopā ar vietējiem speciālistiem veselības aizsardzības iestādēm sniegtu rīcības pamatieteikumus tuberkulozes profilaksei, kontrolei un ārstēšanai.

24

Mycobacterium tuberculosis lielā palielinājumā



Serveru grēdas ECDC birojā

Kopskats: visaptveroša slimības uzraudzība

13 miljoni. Tik liels ir to unikālo ierakstu skaits, kas saglabāti ECDC TESSy datu bāzē.

TESSy — Eiropas uzraudzības sistēma — nodrošina tūlītēju piekļuvi datiem par 49 infekcijas slimībām. Piekļuves tiesības papildus piešķir 1500 kvalificētiem lietotājiem no 56 valstīm.

Pietiekama datu kvalitātes standarta uzturēšana ir viena no galvenajām problēmām, iegūstot un analizējot uzraudzības datus no vairākām valstīm un sistēmām. Tādēļ 2012. gadā datu kvalitātes uzlabošanai tika uzsāktas vairākas iniciatīvas ziņošanas un datu bāzes apakšsistēmu dažādos līmeņos.

Uzraudzības speciālistu grupa izstrādāja pamatnostādnes datu kvalitātes uzraudzībai un valstu uzraudzības sistēmu novērtēšanai. ECDC speciālisti arī pētīja, kā valstu uzraudzības sistēmas ziņo savus datus TESSy, mēģinot izskaidrot ievērojamās atšķirības paziņotajos rādītājos starp dažādām dalībvalstīm.



ESCAIDE bija veiksmes stāsts jau no paša sākuma

Zinātniskais atbalsts: zināšanu apmaiņa

Parastā darba nedēļā ECDC laiž klajā vismaz četrus zinātniskos dokumentus. Kopumā 2012. gadā tās bija 240 zinātniskās publikācijas.

Daži no šiem dokumentiem ir salīdzinoši īsi, piemēram, ECDC ātrie riska novērtējumi vai pārskati par gripu, taču gandrīz 40 % no mūsu zinātniskajiem dokumentiem ir plaši zinātniski pētījumi, kas lasītājiem piedāvā ieskatu visos sabiedrības veselības aspektos.

Vairāk nekā 600 dalībnieku piedalījās 2012. gada Eiropas Zinātniskajā konferencē par praktisko

infekcijas slimību epidemioloģiju (ESCAIDE), kas notika Stokholmā 24.–26. oktobrī. ESCAIDE kalpo kā forums zinātniekiem sabiedrības veselības nozarē, epidemiologiem, mikrobiologiem un citiem ar profesionālu interesi par infekcijas slimībām un sabiedrības veselību. Konferencē arī ir lieliska izdevība uzzināt vairāk par to, kā izmantot epidemioloģiju, mikrobioloģiju un citas disciplīnas, lai mazinātu infekcijas slimību ietekmi.

Eurosurveillance ir augstu vērtēts zinātniskais žurnāls ar piecu gadu ietekmes faktoru 4,55.



ECDC ārkārtas operāciju centrs

57

Stāvot sardzē: veselības apdraudējumu noteikšana

2012. gadā tika noteikti un novēroti 57 jauni veselības apdraudējumi.

Kopējais skaits novēroto veselības apdraudējumu 2012. gadā bija 69, jo daži veselības apdraudējumi bija pārnesti no iepriekšējiem gadiem: Ilgtermiņa un vidēja termiņa apdraudējumu skaitā ir masalas, autohtona malārija Grieķijā, sezonālā gripa, Šmalenbergas vīruss, Sibīrijas mēris intravenozo narkotiku lietotājiem, denges drudzis, gripa A(H5N1), poliomielīts un čikungunjas drudzis.

Vairāk nekā viena trešdaļa (38 %) no novērotajiem apdraudējumiem 2012. gadā bija saistīti ar pārtikas produktiem un ar ūdeni pārsesamām slimībām.

Saraksta augšgalā ir vides un zoonožu izcelsmes slimības (19 %), gripa (11 %) un ar vakcīnām novēršamās un invazīvās bakteriālās slimības (9 %). Mazāk veselības apdraudējumu bija reģistrēti tuberkulozei (3 %) un mikrobu rezistences un veselības aprūpē iegūtām infekcijām (3 %). Hepatīts, HIV, seksuāli transmisīvās infekcijas un ar asinīm pārsesamas infekcijas veidoja 1 %.

ECDC uzraudzīja infekcijas slimību riskus saistībā ar trīs galvenajiem masu pasākumiem 2012. gadā, t. i., EURO 2012 futbola sacensībām Polijā un Ukrainā un Olimpiskajām un Paraolimpiskajām spēlēm Londonā. EURO 2012 futbola čempionātā un Olimpiādē nodrošināja atbalstu uz vietas.



EPIET ievadkursa dalībnieku grupas fotoattēls pie vēstures pieminekļa Lazaretto Mahonas ostā, Menorkā, Spānijā

Gudrie izglītojas: mācības un apmācība

Kopumā 2012. gadā 219 jaunie speciālisti tika uzņemti EPIET vai EUPHEM (intervences epidemioloģijas izglītības programma/sabiedrības veselības mikrobioloģijas apmācība) programmās vai piedalījās īsos epidemioloģijas mācībuursos.

Tāpat 2012. gadā notika vairāk nekā simts īsi apmācību kursi, pamatojoties uz standartizētiem EPIET/EUPHEM mācību moduļiem.

2012. gada beigās mācījās piedalījās 105 EPIET/EUPHEM dalībnieki: 27 no 2010. gada grupas, 40 no 2011. gada grupas un 38 no 2012. gada grupas.

219

Zinātnisku faktu efektīva izplatīšana: saziņa

Sabiedriskās veselības vienība ir ECDC vienotais centrs, kurā notiek visas saziņas aktivitātes.

ECDC 2012. gadā izdeva 240 zinātniskās publikācijas. Visām publikācijām tiek nodrošināts strukturēts rediģēšanas process, kas garantē, ka ECDC publicētā informācija ir akadēmiski pamatota, kā arī saprotama mērķgrupas lasītājiem.

ECDC ir aktīvi pārstāvēts tiešsaistē, jo ir izveidojis savu kontu vietnēs Twitter, Facebook un YouTube. ECDC interneta portāls ir piekļuves punkts ECDC uzņēmuma vietnei, konferenču lapām un specializētajiem ārtīkliem. 2012. gadā tīmekļa vietni apmeklēja aptuveni 780 000 cilvēku, ko veicināja vietnes dizaina, funkcionalitātes un satura uzlabojumi.

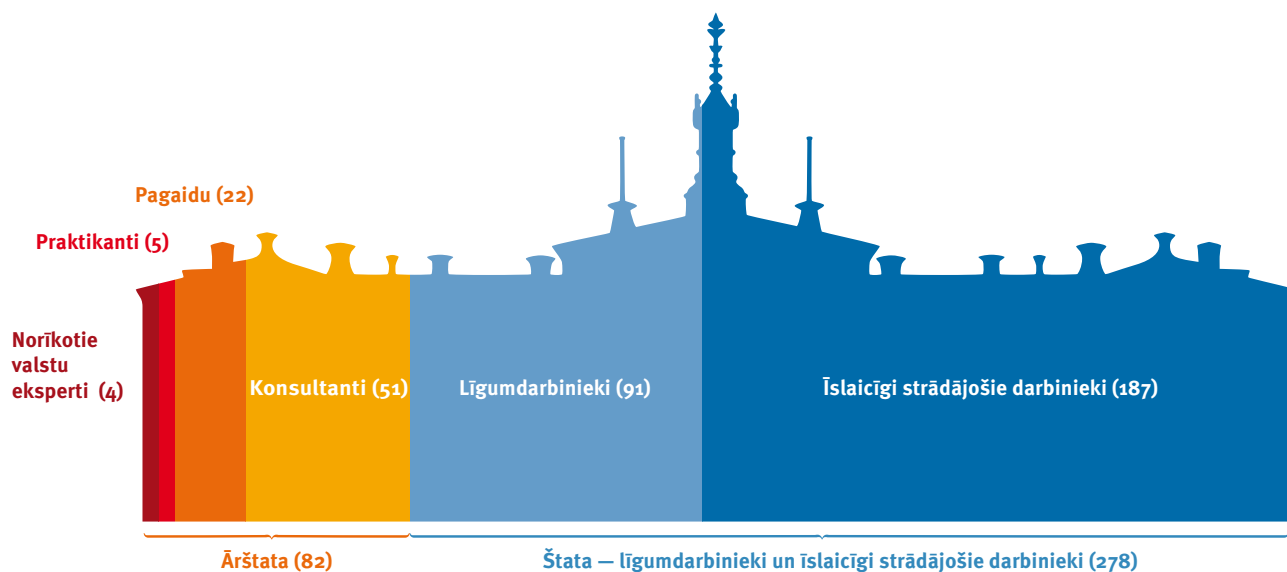
Ciešie sakari ar plašsaziņas līdzekļiem bija svarīgi, jo plašsaziņas līdzekļos publicēja vairāk nekā 3000 rakstu saistībā ar ECDC, kuri sasniedza 270 miljonus cilvēku. Regulāri tiek atbildēts uz tiem vispārīgajiem jautājumiem par plašu veselības tematu diapazonu, kurus uzdod, izmantojot informācijas pastkastīti (info@ecdc.europa.eu). Šādā veidā 2012. gadā atbildēja uz vairākiem simtiem jautājumu.

2012. gadā zinātniskais žurnāls *Eurosurveillance* saņēma savu pirmo ietekmes faktoru. Iespaidīgais 6,15 faktors 2011. gadā ierindoja *Eurosurveillance* 6. vietā no 70 žurnāliem infekcijas slimību kategorijā. Žurnāls publicēja 186 profesionāli novērtētus rakstus un 14 ievadrakstus. Noraidīšanas īpatsvars pastāvīgajiem rakstiem bija 76 %. Kad 2012. gadā kļuva zināms, ka pacienti no Saūda Arābijas

un Kataras ir inficēti ar jaunā tipa koronavīrusu, *Eurosurveillance* bija starp pirmajiem zinātniskajiem žurnāliem, kas sniedza autoritatīvu informāciju. Kopumā žurnālā trīs mēnešu laikā publicēja astoņus ātros paziņojumus par jaunā tipa koronavīrusu.



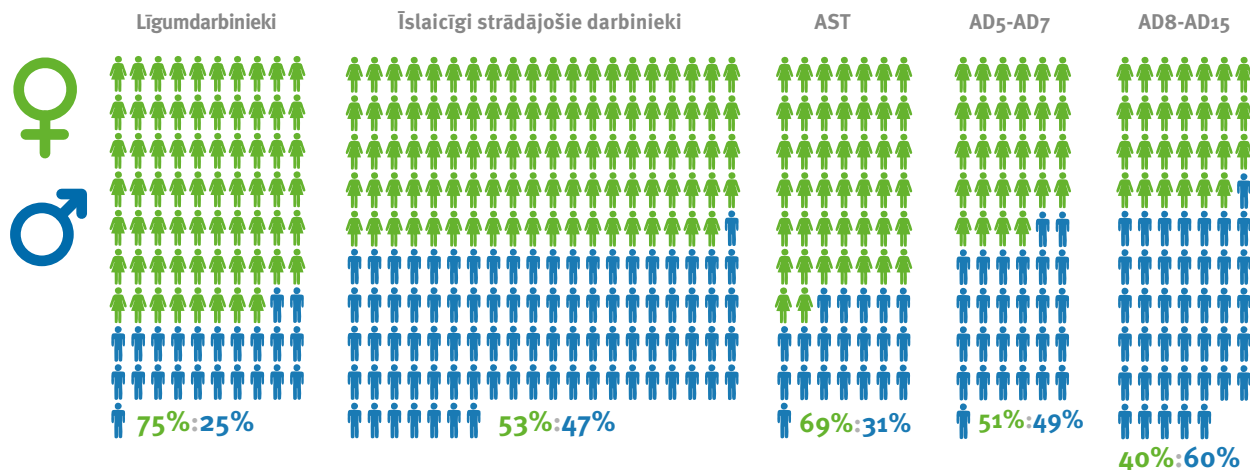
Eurosurveillance ir augsti novērtēts ECDC zinātniskais žurnāls



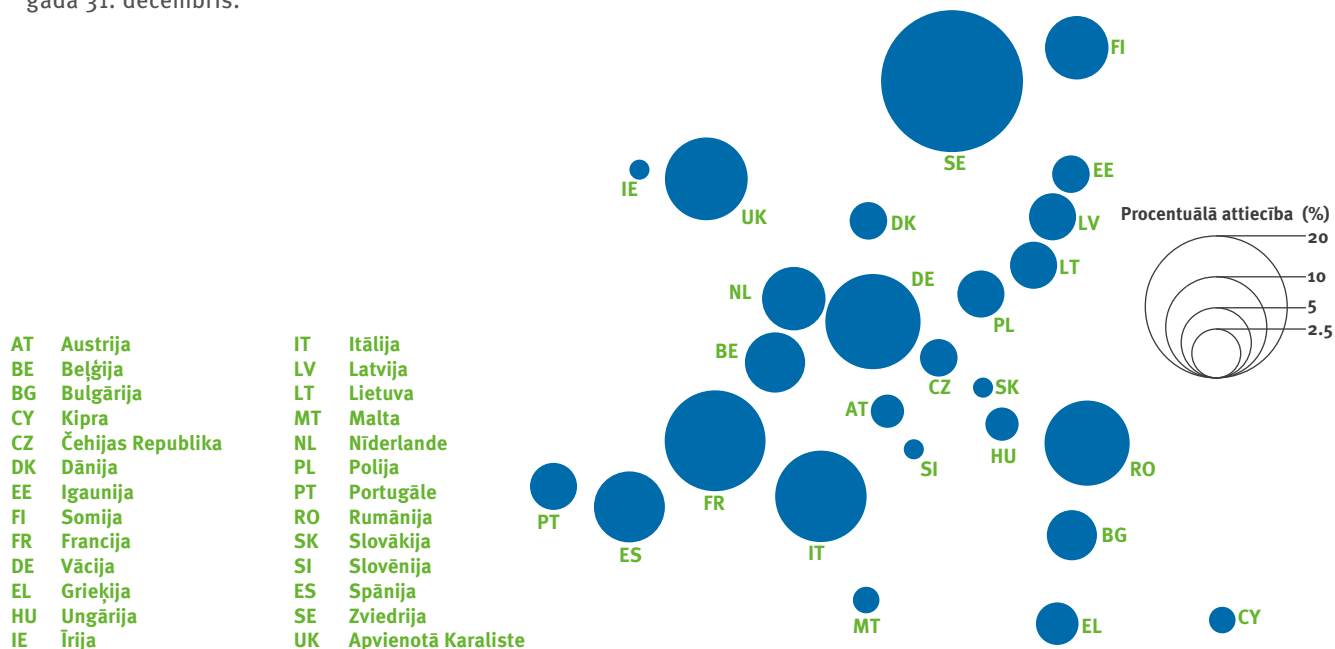
Kas mēs esam: cilvēkresursi

ECDC 2012. gada beigās strādāja 278 pilna laika darbinieki. Kopā ar pagaidu darbiniekiem, praktikantiem un norīkotajiem valstu ekspertiem kopējais nodarbināto skaits ECDC bija 309.

Centrā 60 % nodarbināto ir sievietes, bet 40 % – vīrieši (līgumdarbinieki un īslaicīgi strādājošie darbinieki).



ECDC štata darbinieku (līgumdarbinieku un īslaicīgi strādājošo darbinieku) proporcija un ģeogrāfiskā attiecība pēc izcelsmes valsts, 2012. gada 31. decembris.



Dati par darbā pieņemtajiem darbiniekiem



Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (ECDC)

Pasta adrese:

ECDC, 171 83 Stockholm, Zviedrija

Apmeklētāju adrese:

Tomtebodavägen 11A, Solna, Zviedrija

Tālr.: +46 (0)8 58 60 10 00

Fakss: +46 (0)8 58 60 10 01

www.ecdc.europa.eu

Eiropas Savienības aģentūra

www.europa.eu

